

безпечення їх кількісного росту та якісного удосконалення, органічно пов'язане з раціональною концентрацією та спеціалізацією виробництва, з економічною основою розширеного відтворення.

Література.

1. Олійник О.В. Необхідність та умови розширеного відтворення в сільському господарстві України / О.В. Олійник // Економіка АПК. – 2005. - № 4. – С. 31-35.

2. Саблук П.Т. формування і розвиток наукових основ забезпечення відтворювального процесу в аграрному виробництві / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2003. - № 2. – С. 50-52.

3. Старицький Т.М. Теоретичні засади інвестиційного забезпечення відтворення основних фондів сільськогосподарських підприємств / Т.М. Старицький // Агро-інком. – 2004. - № 9-10. – С. 44-47.

4. Черковец В. Факторы обеспечения расширенного воспроизводства / В. Черковец // Экономист. – 2001. - № 3. – С. 3-10.

5. Шморгун Л.Г. Зниження купівельної спроможності сільського господарства як наслідок диспаритету цін і спаду виробництва / Л.Г. Шморгун // Економіка АПК. – 2001. - № 7. – С. 91-93.

УДК338.43.01/.02(477)

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Чужмир К.М., здобувач

Миколаївський державний аграрний університет

Виявлено нагальні проблеми у розвитку інвестиційної діяльності підприємств аграрного сектора, запропоновано підходи до їх вирішення. Розглянуто низку принципів управління їх інвестиційною діяльністю.

Urgent problems are educed in development of investment activity of enterprises agrarian to the sector, offered approach to their decision. The row of principles of management of them is considered by investment activity.

Постановка проблеми. Для того, щоб ефективно залучати інвесторів та інвестиції, необхідне розуміння того, як проходить процес інвестування на усіх його етапах. Необхідно розуміти, що очікує та на які показники буде орієнтуватися інвестор при виборі об'єкта інвестування інвестор, і відповідно готуватись. Тобто залучення інвестицій – двосторонній процес, при якому найбільша ефективність досягається, коли підприємство, до якого залучаються інвестиції, робить кроки, щоб оптимізувати та полегшити процес залучення та впровадження інвестицій. Тобто впроваджує елементи інвестиційного менеджменту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій Вітчизняні вчені активно працюють над вирішенням вказаної проблеми, зокрема, питання оптимізації інвестування в аграрній сфері знайшли своє відображення в наукових публікаціях відомих вчених-економістів, серед яких: В.Г.Андрійчук, В.І.Бойко, П.І.Гайдуцький, В.П.Галушка, Й.С.Завадський, С.М.Кваша, В.П.Клочан, Б.Й.Пасхавер, М.І.Скрипніченко, С.І.Соколенко, І.Н.Топіха, В.І. Топіха, І.І.Червен, О.В.Шебаніна, О.М.Шпичак, А.Е.Юзефович, В.В.Юрчишин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Класифікувати інвестиційну діяльність можна за багатьма ознаками, видами та формами залежно від ведення їх обліку, аналізу та планування. За джерелом надходження фінансових ресурсів інвестиційної діяльності можна виділити дві основні класифікації. Згідно з першою вони поділяються на такі основні групи, як: власні, залучені, позичкові, та бюджетні. На думку інших фахівців, при розподілі фінансових ресурсів потрібно виділяти два джерела - зовнішні та внутрішні. Найбільш характерними стадіями інвестиційного процесу є наступні: мотивація інвестиційної діяльності, прогнозування і програмування інвестицій, обґрунтування доцільності інвестицій, страхування інвестицій, державне регулювання інвестиційного процесу, планування інвестицій, фінансування інвестиційного процесу, проектування інвестиційного процесу, проектування і ціноутворення, забезпечення інвестицій матеріально-технічними ресурсами, освоєння інвестицій, підготовка до виробництва продукції, попередня задача і приймання в експлуатацію, кінцева задача об'єкта в експлуатацію.

Цей етап є дуже важливим для аграрних підприємств. Саме тому ми пропонуємо для них впровадження елементів інвестиційного менеджменту як засобу підвищення інвестиційної привабливості.

Інвестиційний менеджмент як самостійна галузь знань сформувався у зв'язку з інтенсивним розвитком досліджень та накопиченням відповідного досвіду у сфері портфельного інвестування. З формуванням портфельної теорії пов'язано виникнення і самого терміна «інвестиційний менеджмент», під яким спочатку розумілася система управління фінансовими інвестиціями підприємства, а пізніше до інвестиційного менеджменту було включено і питання реального інвестування. Основна мета інвестиційного менеджменту – забезпечити найефективнішу реалізацію інвестиційної стратегії суб'єктів підприємницької діяльності. При цьому керівникам необхідно розв'язати такі основні завдання:

- забезпечення високих темпів економічного розвитку шляхом здійснення ефективної інвестиційної діяльності, розширення її обсягів, а також шляхом галузевої, асортиментної та регіональної диверсифікації цієї діяльності;

- максимізація прибутку від інвестиційної діяльності;

- мінімізація інвестиційних ризиків, бо за несприятливих умов вони можуть призвести до втрати не тільки прибутків, а й частини інвестиційного капіталу;

- забезпечення фінансової стабільності і платоспроможності суб'єктів підприємництва у процесі реалізації інвестиційних програм. Оскільки інвестиційна діяльність пов'язана із вкладанням значних фінансових ресурсів, як правило, на тривалий період, це може призвести до зниження платоспроможності інвестора, несвоєчасної сплати поточних рахунків і платіжних зобов'язань перед контрагентами, державним бюджетом тощо;

- визначення можливих варіантів прискорення реалізації інвестиційних програм. Останні необхідно реалізувати якнайшвидше, оскільки це сприятиме прискоренню економічного розвитку, швидкому формуванню грошових

потоків у вигляді прибутку від інвестицій та амортизаційних відрахувань, скороченню термінів використання кредитних ресурсів, зменшенню інвестиційних ризиків, пов'язаних з несприятливими змінами кон'юнктури інвестиційного клімату.

Пріоритетним завданням є забезпечення високих темпів економічного розвитку за умови його достатньої фінансової стабільності, а не максимізація прибутку.

Розглянувши завдання, ми можемо визначити такі основні функції інвестиційного менеджменту в структурі управління аграрного підприємства:

- дослідження зовнішнього інвестиційного середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційної діяльності;
- розробку стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємства;
- розробку стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства;
- пошук і оцінювання інвестиційної корисності реальних проектів і вибір з них найефективніших;
- оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів і вибір з них найефективніших;
- поточне планування та оперативне управління реалізацією окремих програм і проектів;
- організацію моніторингу інвестиційних програм і проектів;
- підготовку рішень про своєчасну відмову від неефективних проектів (продаж окремих фінансових інструментів).

Інвестиційний менеджмент органічно входить у загальну систему управління підприємством і є однією з основних функціональних його систем, що забезпечують реалізацію переважно стратегічних рішень.

Інвестиційний менеджмент тісно пов'язаний з такими основними функціональними системами управління підприємства, як операційний, фінансовий, інноваційний тощо. З системою операційного менеджменту цей зв'язок опосередковується спільним управлінням, формуванням і відтворенням операційних необоротних активів; із системою фінансового менеджменту - формуванням інвестиційних ресурсів за рахунок власних, залучених та позикових джерел; із системою інноваційного менеджменту - управлінням, формуванням та використанням матеріальних і нематеріальних активів інноваційного характеру та ін. Зв'язок з іншими системами - це формування потреб усіх видів ресурсів, потреб та ємності ринку щодо пропонованої продукції та послуг. Усі перелічені зв'язки насамперед ґрунтуються на трьох основних видах діяльності, які здійснюються усіма підприємствами незалежно від форми власності та організаційно-правової форми господарювання, а саме: операційної, інвестиційної та фінансової.

Ефективне управління інвестиційною діяльністю підприємства забезпечується реалізацією ряду принципів, основними з яких є:

- інтегрованість з загальною системою управління підприємством;
- комплексний та системний характер формування управлінських рішень;

- динамізм управління;
- варіативність підходів до розробки окремих управлінських рішень;
- узгодженість та орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства.

Крім того, перераховані вище принципи слід доповнити таким: постійність та кореляція із загальною системою управління підприємства. Він має дуже важливе значення для підприємств України, враховуючи особливості становища, розвитку та перспективи економіки у цілому.

Забезпечення ефективності всіх сфер діяльності підприємства прямо чи побічно пов'язане з вибором напрямків та форм інвестування, забезпеченням зростання ефективності операційної діяльності, оптимальним фінансуванням інвестиційних проектів, впровадженням досягнень науково-технологічного прогресу й т. ін. І це вимагає органічного поєднання управління інвестиційною діяльністю з переліченими (основними) функціональними керуючими системами та загальною системою управління.

Всі управлінські рішення в області формування та реалізації інвестицій найтіснішим чином взаємозалежні і справляють прямий чи непрямий вплив на кінцеві результати діяльності підприємства у цілому. Управління інвестиціями слід розглядати як комплексну функціональну керуючу систему, що забезпечує розробку взаємозалежних та взаємодоповнюючих управлінських рішень, кожне з яких робить певний внесок у загальну результативність діяльності.

Навіть найбільш ефективні управлінські рішення у галузі формування та реалізації інвестицій, що було розроблено і реалізовано у попередньому періоді, не завжди можна повторно використати на наступних етапах його інвестиційної діяльності. Це пов'язано з динамікою факторів зовнішнього середовища за умов трансформації економіки, і, в першу чергу, - зі зміною кон'юнктури інвестиційного, фінансового і товарного ринків. Постійно змінюються у часі і внутрішні умови функціонування. Система управління інвестиційною діяльністю має особливу властивість щодо змін факторів зовнішнього середовища, потенціалу формування інвестиційних ресурсів, темпів економічного розвитку, форм організації операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, фінансового стану тощо.

В інвестиційній діяльності обґрунтування та підготовка кожного управлінського рішення мають враховувати можливі альтернативи. Вибір проектів щодо їх реалізації та прийняття управлінських рішень засновується на певній системі критеріїв. Вона формується підприємством самостійно і повинна відповідати вимогам суб'єкта господарювання у сфері управління інвестиційною діяльністю. Критерії необхідно постійно переглядати та уточнювати у залежності від мети та цілей підприємства у просторі та часі.

Якщо проекти управлінських рішень вступають у протиріччя з головною метою діяльності підприємства, стратегічними напрямками його розвитку, їх слід відхилити, тому що вони не зможуть забезпечити ефективної діяльності у майбутньому.

Висновки. Реалізація розглянутих вище принципів потребує постійно їх уточнення, доповнення та коригування у залежності від впливу факторів внутрішнього та зовнішнього характеру. Це допоможе оперативно реагувати на зміни та забезпечити ефективну систему управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Запровадження ефективної системи управління інвестиціями - це основа високих темпів розвитку, досягнення необхідних результатів інвестиційної, операційної та фінансової діяльності підприємства.

Література.

1. Андрійчук В. Г. Методологічні та методичні підходи до інтерпретації критерію залучення позичкового капіталу і вибору дисконтної ставки при обґрунтуванні інвестиційних проектів /В. Г. Андрійчук // Формування ринкової економіки: Зб. наук. праць. – Спец. вип.: Удосконалення економічної роботи на сільськогосподарських підприємствах в умовах перехідної економіки. – К.: КНЕУ, 2003. – С. 49-57.

2. Гибсон М. «Формирование инвестиционного портфеля: управление финансовыми рисками/М.Гибсон .-М.: «Альпина Бизнес Букс».- 2005.

3. Електронний ресурс -<http://www.in.gov.ua>

4. Електронний ресурс -<http://www.Dedal.org.ua>.

УДК 334.722.1

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Чумак В.Д., к.е.н., доцент

Полтавська державна аграрна академія

У статті досліджено сучасний стан та проаналізовано проблеми розвитку малого підприємництва в Україні, обґрунтовано основні положення щодо необхідності удосконалення організаційно-економічної роботи на малих підприємствах в сучасних умовах господарювання.

This article explores the current state and analyze the problems of small business in Ukraine, the main provisions reasonably necessary to improve organizational and economic work in small enterprises in the contemporary economy.

Постановка проблеми. Світовий досвід показує, що ознакою ефективною ринкової системи є одночасне існування і взаємодія великих, середніх та малих підприємств у співвідношенні, яке забезпечує вільну конкуренцію між ними, і на цій основі – стійке і динамічне загальне соціально-економічне зростання. Значну частку в загальній структурі підприємств країн з розвинутою економікою займає малий бізнес. Мале підприємство є найбільш динамічним елементом у цій структурі. Актуальність даної теми обумовлена і значною кількістю проблем становлення та розвитку малого підприємництва, впровадженні фінансового менеджменту, фінансово-аналітичної та організаційно-економічної роботи в даних структурах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних вчених дане питання досліджували Ю. В. Банах, З. С. Варналій, В. В. Виговська, М. І. Долішній, І. В. Лиспиц, В. М. Мельник, Й. М. Петрович, О. М. Плищук, І.